

BORGING BELEID

School 3 Onderzoek onder docenten en leerlingen

Context

School 3 is een brede openbare scholengemeenschap voor VMBO, HAVO en VWO, gelegen op één van de Waddeneilanden. In schooljaar 2013-2014 telt de school ongeveer 950 leerlingen en 115 personeelsleden.

De school heeft 141 dyslectische leerlingen (15%). De zorg voor leerlingen met dyslexie wordt georganiseerd met dyslexiecoaches. Elk team beschikt over een dyslexiecoach. Doel van het coachen van dyslectische leerlingen is het vergroten van de zelfstandigheid van de leerling en het versterken van het probleemoplossend vermogen van de leerling. (Zie ook protocol p.130-132). De taalcoördinator coördineert het dyslexiebeleid.

Beginsituatie

De situatie aan het begin van het project m.b.t. signalering en onderzoek, begeleiding en ondersteuning en organisatie/communicatie kan in grote lijnen als volgt worden beschreven.

Wat **signalering en onderzoek** (zie protocol p.32 e.v.) blijkt dat het merendeel van de dyslectische leerlingen bij instroom in het voortgezet onderwijs al een dyslexieverklaring heeft. (Zie ook protocol p.139). Omdat bijna 100% van alle leerlingen in het basisonderwijs van het eiland doorstroomt naar deze VO school, is met het basisonderwijs afgesproken dat dyslectische leerlingen in het basisonderwijs een dyslexieverklaring krijgen. De VO-school bekostigt een deel van de diagnostiek.

Wanneer een mentor of talendocent van de school vermoedens heeft van dyslexie bij een leerling zonder dyslexieverklaring, dan wordt deze leerling bij de taalcoördinator aangemeld voor een instaponderzoek dyslexie. Een eventueel vervolgonderzoek wordt samen met de schoolbegeleidingsdienst uitgevoerd.

Uitgangspunt van het dyslexiebeleid is dat de **begeleiding en ondersteuning** van leerlingen met dyslexie (zie protocol p.49 e.v.) zoveel mogelijk binnen de klas plaatsvindt. De dyslexiecoaches voeren gesprekken met leerlingen, gericht op o.a. sociaal-emotionele begeleiding, begeleiding bij het omgaan met bepaalde dyslexiesoftware (zie protocol p.110-121) en het leren leren/plannen.

De **communicatie tussen de dyslexiecoaches en de taalcoördinator** verloopt goed. Er is echter geen plan hoe het beleid gecommuniceerd blijft binnen de school en er is geen georganiseerde overdracht tussen docenten onderling.

Het dyslexiebeleid is recentelijk vastgesteld, onder begeleiding van het Expertisecentrum Nederlands (EN). In bijeenkomsten met de taalcoördinator, dyslexiecoaches en het EN werden voorstellen gedaan voor delen van dyslexiebeleid. Deze voorstellen werden vervolgens door de dyslexiecoaches binnen de teams besproken en daarna met eventuele aanpassingen vastgesteld.

Doelen en activiteiten

Bij aanvang van het schooljaar 2013/2014 is een drietal doelen geformuleerd:

1. Zorg dragen voor het permanent borgen van het dyslexiebeleid.
2. Zicht krijgen in hoeverre het dyslexiebeleid geborgd is wat betreft de 4B's (van beleid naar uitvoering): Bewust, Betrokken, Belang en Bekwaam.
3. Vaststellen van aandachtspunten wat betreft de inhoud van activiteiten gericht op het borgen van het dyslexiebeleid.

Om bovenstaande doelen te bereiken zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

Er is een werkgroepje samengesteld, bestaand uit een conrector, taalcoördinator en docent Engels. Er hebben in totaal zes bijeenkomsten plaatsgevonden van ongeveer één tot anderhalf uur. De werkgroep heeft ten aanzien van de doelen de volgende activiteiten uitgevoerd.

1. Het maken van een 'kalender' (zie bijlage) waarin op chronologische volgorde alle activiteiten in het kader van dyslexie benoemd staan met de betrokken (verantwoordelijke) personen.
2. Onder ongeveer 100 docenten en 141 leerlingen is een enquête uitgezet (januari 2014) (zie bijlage). De vragenlijst voor docenten bevatte 20 vragen die expliciet gericht waren op elementen van het dyslexiebeleid van de school en is op papier verspreid en beantwoord. De vragenlijst voor leerlingen bevatte 9 vragen en is uitgezet met SurveyMonkey. De vragen waren gericht op eigen beleving en 'medewerking/begrip' van docenten.

Opbrengsten

Kalender

De activiteiten van de kalender zijn met ingang van het nieuwe kalenderjaar (januari 2014) uitgevoerd. De taalcoördinator draagt zorg voor de coördinatie hiervan. In de kalender is één moment per schooljaar gepland voor dyslexie in een teambijeenkomst. Dit schooljaar was de inhoud hiervan gericht op de sociaal-emotionele ontwikkeling van dyslectische leerlingen. De taalcoördinator had hiervoor samen met een dyslexiecoach een Prezi gemaakt, uitgaand van het hoofdstuk uit het Protocol Dyslexie VO. (Zie Protocol p.43-47). Deze is door de dyslexiecoaches binnen de teams aan de orde gesteld. Zie http://prezi.com/l3-mt4hrekmd/dyslexie/?utm_campaign=share&utm_medium=copy

Enquête

Docenten (ongeveer 25% respons, 28 in totaal):

- Bewust: een kleine twee derde van de docenten heeft behoefte aan meer informatie over dyslexie in het algemeen én over het eigen dyslexiebeleid. Daarnaast is er behoefte aan korte, praktische tips.
- Betrokken: meer dan 80% weet welke leerlingen dyslectisch zijn.
- Belang: Er is een groot verschil in meningen wat betreft het toestaan van compensaties en het accepteren van dyslexie als handicap. Dit zou veroorzaakt kunnen worden door het feit dat veel docenten onvoldoende informatie hebben over (de gevolgen) van dyslexie waardoor te weinig inzicht is in de problematiek (of: gevolgen van dyslexie).
- Bekwaam: 37% van de docenten vindt zichzelf bekwaam om dyslectische leerlingen te bieden wat ze nodig hebben. De uitvoering van praktische zaken wordt als positief genoemd.

Leerlingen (20% respons, 27 in totaal):

- 85% heeft last van de dyslexie.
- De helft van de leerlingen heeft voldoende aan de gesprekken met de dyslexiecoach.
- De helft van de leerlingen vindt dat de docenten goed rekening houden met de dyslexie.
- De helft van de leerlingen vindt dat leraren ervoor zorgen dat zij krijgen wat er op de dyslexiepas staat.
- Tevreden zijn leerlingen over meer tijd (68%), aangepaste beoordeling (56%) en dat leraren rekening houden met dyslexie (48%). Overige factoren scoren minder hoog: gesprekken met coach (28%) boeken op daisy (24%) en het gebruik van Sprint (16%).
- Wensen: 48% van de leerlingen vindt de huidige begeleidingssituatie goed, 32% wil vaker een gesprek met de coach en enkelingen willen gebruik van digitale hulpmiddelen (24%), hulp bij leren van talen (16%) en hulp bij beter leren spellen en lezen (12%). Uit de opmerkingen blijkt dat er behoefte is aan meer gesprekken en het vernieuwen van de pas.

Belangrijkste conclusie/speerpunten:

- De helft van de leerlingen is ontevreden over de dyslexiebegeleiding.
- Bij de docenten is aandacht nodig voor (algemene) informatie over dyslexie.
- Er is aandacht nodig voor het aandeel van leerlingen (in gesprekken met dyslexiecoach).

Succesfactoren en knelpunten

- het houden van een enquête geeft veel informatie, maar het opstellen van een goede enquête is zeer moeilijk! Het is van belang om van tevoren goed na te denken over de wijze van uitzetten en scoren, voor je het weet zit je handmatig analyses te maken.
- het is van belang meerdere geledingen binnen de school te betrekken bij de borging van het dyslexiebeleid.
- de kalender geeft veel 'houvast' en voorkomt dat het onderwerp dyslexie ondersneeuwt. Door planmatig hiermee te werken, moeten er elk jaar keuzes gemaakt worden wat betreft de inhoudelijke invulling van bijvoorbeeld de teambijeenkomst. De uitslag van de enquêtes geeft hiervoor handreikingen.

Bijlagen

- Bijlage 1 Kalender met borgingsactiviteiten
- Bijlage 2 Vragenlijst voor docenten